

NAPOMENE

**UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2019. GODINU**

„JEP TOPLANA“ KRALJEVO

Kraljevo, 31.03.2020. godine

NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVEŠTAJ

1. OPŠTE INFORMACIJE

JEP „Toplana“ Kraljevo (u daljem tekstu Preduzeće) osnovano je 1966. godine u okviru tadašnjeg Stambenog preduzeća.

Preduzeće je registrovano kod Agencije za privredne registre rešenjem broj BD 60683/2016 godine.

Osnovna delatnost Preduzeća je snabdevanje parom i klimatizacija.

Sedište Preduzeća: Kraljevo

Adresa: Cara Lazara 52a

Vreme osnivanja: 1966. godina

Matični broj: 07190859

Šifra i naziv pretežne delatnosti: 3530, snabdevanje parom i klimatizacija

PIB: 101260675

Na osnovu podataka iz finansijskih izveštaja za 2019. godinu Preduzeće je razvrstano u srednje pravno lice. Preduzeće shodno članu 20. Zakona o računovodstvu primenjuje pune Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja.

Prosečan broj zaposlenih po osnovu stanja krajem svakog meseca prema podacima za 2019. godinu iznosi 72.

Reviziju finansijskih izveštaja za prethodnu godinu izvršio je EuroAudit Beograd i pozitivno izrazio mišljenje.

U skladu sa članom 6. Zakona o računovodstvu („Službeni glasnik RS“, 62/13) Preduzeće je razvrstano u **srednje** pravno lice i prema stavu 1 člana 21. Zakona o reviziji („Službeni glasnik RS“, 62/13) obavezno je da izvrši reviziju finansijskih izveštaja.

Finansijski izveštaji su odobreni za usvajanje od strane Direktora Preduzeća dana 02.03.2020. godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Društva su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu (Službeni glasnik RS, br. 62/2013) i drugim računovodstvenim propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji.

Na osnovu Zakona o računovodstvu, pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni deo standarda.

Prevod Okvira, MRS, MSFI i tumačenja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, utvrđuje se rešenjem Ministra finansija i objavljuje u Službenom glasniku RS. Do datuma sastavljanja finansijskih izveštaja za 2019. godinu primenjuju se prevedeni i objavljeni standardi i tumačenja standarda (»Sl. Glasnik RS« br. 83/2018).

Shodno tome, prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja Preduzeće primenjuje MRS, MSFI i tumačenja koja su na snazi za godinu koja se završava 31. decembra 2019. godine.

Prezentacija finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruga i preduzetnike (Službeni glasnik RS, br. 95/2014).

Finansijski izveštaji su iskazani u hiljadama dinara (RSD), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Uporedni podaci prikazani su u hiljadama dinara (RSD), važećim na dan 31. decembra 2018. godine.

Računovodstveni metod

Finansijski izveštaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti (istorijskog troška), osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u računovodstvenim politikama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Pravila procenjivanja – osnovne pretpostavke

Finansijski izveštaji su sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja (načelo uzročnosti) i načelu stalnosti poslovanja.

Prema načelu nastanka poslovnog događaja, poslovni događaj se priznaje kada je nastao i uključuje se u finansijske izveštaje u periodu na koji se odnosi, nezavisno od prijema isplate novca u vezi sa tim poslovnim događajem.

Finansijski izveštaji su sastavljeni pod pretpostavkom da će Preduzeće da posluje u neograničenom vremenskom periodu i da će da nastavi sa poslovanjem i u doglednoj budućnosti.

3.2. Priznavanje elemenata finansijskih izveštaja

Sredstvo se priznaje u bilansu stanja kada je verovatno da će po osnovu korišćenja sredstava buduće ekonomske koristi priticati u Preduzeću i kada sredstvo ima nabavnu vrednost ili cenu koštanja ili vrednost koja može da se pouzdano izmeri.

Obaveza se priznaje u bilansu stanja kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi proisteći iz podmirenja sadašnjih obaveza i kada se iznos obaveze koja će se podmiriti može pouzdano da izmeri.

Prihod se priznaje u bilansu uspeha kada je povećanje ekonomskih koristi povezano sa povećanjem sredstva ili smanjenjem obaveza koje mogu pouzdano da se izmere, odnosno da priznavanje prihoda nastaje istovremeno sa priznavanjem povećanja sredstava ili smanjenja obaveza.

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha kada smanjenje ekonomskih koristi koje je povezano sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza može pouzdano da se izmeri, odnosno da priznavanje rashoda nastaje istovremeno sa priznavanjem porasta obaveza i smanjenjem sredstava.

Kapital se iskazuje u skladu sa finansijskim konceptom kapitala kao uloženi novac ili uložena kupovna moć i predstavlja neto imovinu Preduzeća. Iz finansijskog koncepta kapitala proističe koncept očuvanja kapitala. Očuvanje kapitala meri se nominalnim monetarnim jedinicama – RSD. Po ovom konceptu dobitak je zarađen samo ako finansijski (ili novčani) iznos neto imovine na kraju perioda premašuje finansijski (ili novčani) iznos neto imovine na početku perioda, nakon uključivanja bilo kakvih raspodela vlasnicima ili doprinosa vlasnika u toku godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

3.3. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza u Srbiji, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza za taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike, nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare, za pojedine glavne valute su bili sledeći:

	31.12.2019.	31.12.2018.
1 EUR	117,5928	118,1946
1 USD	104,9186	103,3893
1 CHF	108,4040	104,9779

3.4. Koefficienti rasta potrošačkih cena u Republici Srbiji (godišnja inflacija):

Mesec	2019.	2018.
Januar	0,021	0,019
Februar	0,024	0,015
Mart	0,028	0,014
April	0,031	0,011
Maj	0,022	0,021
Jun	0,015	0,023
Jul	0,016	0,024
Avgust	0,013	0,026
Septembar	0,011	0,021
Oktobar	0,010	0,022
Novembar	0,015	0,019
Decembar	0,019	0,020

3.5. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva (investicije) koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrednost ili cenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

3.6. Umanjenje vrednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Preduzeće preispituje knjigovodstvenu vrednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće proceniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Preduzeće procenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrednost je neto ostvariva vrednost ili vrednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša.

Ako je procenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrednosti, onda se knjigovodstvena vrednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju deo gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promena na kapitalu.

3.7. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se priznaje samo kada je verovatno da će od tog ulaganja priticati ekonomske koristi i kada je nabavna vrednost ulaganja pouzdano merljiva, a obuhvataju se: ulaganja u razvoj, koncesije, patenti, franšize, licence, ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu (u okviru kojih su dugoročno plaćeni troškovi zakupa, pravo korišćenja državnog zemljišta). Nematerijalna ulaganja, vrednuju se u skladu sa MRS 38 – Nematerijalna imovina. Početno priznavanje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti.

Obračun amortizacije vrši se od početka narednog meseca u odnosu na mesec kada je stavljeno u upotrebu.

Amortizacija se obračunava proporcionalnom metodom, primenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procenjenog korisnog veka sredstava, koji odražavaju sledeće stope:

Softveri	25%
Licence	25%

3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno po ceni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrednost čini fakturna vrednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nekretnine, postrojenja i oprema se kapitalizuju ako je vek njihovog korišćenja duži od jedne godine i ako je njena pojedinačna vrednost veća od prosečne bruto zarade u RS.

Naknadna ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu, koja imaju za cilj produženje korisnog veka upotrebe ili povećanje kapaciteta, povećavaju knjigovodstvenu vrednost.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema se knjiže po njihovoj nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu eventualnu akumuliranu amortizaciju i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se obračunava na vrednost nekretnina, postrojenja i opreme na početku godine, odnosno na nabavnu vrednost nekretnina, postrojenja i opreme stavljenih u upotrebu tokom godine, primenom proporcionalne metode u toku procenjenog korisnog veka upotrebe sredstava, koji odražavaju sledeće stope:

Građevinski objekti	1,33 – 3%
Ostali toplovodi	5%
Motorna vozila	15.38%
Računari	25%
Kotlovi i gorionici	10%
Telekomunikaciona oprema	20% - 25%
Ostala oprema	12,5%

Obračun amortizacije počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se mogu revidirati svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali nameravani vek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje (kao razlika između neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti) odnosno gubici od otpisa sredstva (u visini knjigovodstvene vrednosti) priznaju se u bilansu uspeha odgovarajućeg perioda.

3.9. Investicione nekretnine

Ova imovina obuhvata zemljište i građevinske objekte namenjene izdavanju u zakup. Početno priznavanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj ceni.

Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se knjiže po njihovoj nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu eventualnu akumuliranu amortizaciju i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

3.10. Zalihe

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja, ili neto ostvarivoj vrednosti, u zavisnosti koja je niža.

Nabavna vrednost uključuje vrednost po fakturi dobavljača, uvozne dažbine, transportne troškove i druge zavisne troškove nabavke. Cena koštanja obuhvata troškove direktnog materijala, direktnog rada i indirektno troškove proizvodnje. Troškovi su uključeni u cenu koštanja na bazi normalnog stepena iskorišćenosti kapaciteta, ne uključujući troškove kamata i troškove perioda.

Neto ostvariva vrednost predstavlja vrednost po kojoj zalihe mogu biti prodane u tržišnim uslovima poslovanja, nakon umanjenja za troškove prodaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2019. godine

Obračun izlaza zaliha utvrđuje se metodom prosečne ponderisane cene.

3.11. Finansijski instrumenti***Klasifikacija finansijskih instrumenata***

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Preduzeće klasifikuje finansijska sredstva u neku od sledećih kategorija: sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Preduzeća utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodele prihoda od kamate i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet niskog rizika od promene vrednosti.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja i plasmani sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu, klasifikuju se kao potraživanja i krediti (kratkoročni zajmovi) i potraživanja.

Kreditni i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamate, nakon umanjenja vrednosti po osnovu obezvređenja. Prihod od kamate se priznaje primenom metode efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gde priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenja vrednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Preduzeće procenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrednosti kroz bilans uspeha). Obezvređenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da će, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procenjeni budući novčani tokovi sredstava izmenjeni.

Obezvređenje (ispravka vrednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospelih potraživanja koja nisu naplaćena u periodu od preko 60 dana od datuma dospeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvesna i dokumentovana. Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspeha. Naplata otpisanih potraživanja

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2019. godine**

uključuje se u bilansu uspeha kao prihod od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrednosti primljenih sredstava, umanjene za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspeha obračunskog perioda.

3.12. Porez na dobitak***Tekući porez***

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srbije. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primenom poreske stope od 15% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Preduzeća. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspeha koji se koriguje za stalne razlike koje su definisane propisima o oporezivanju porezom na dobit Republike Srbije.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrednosti sredstva i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u meri u kojoj je verovatno da će oporezivi dobiti biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se evidentira na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se evidentiraju direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

3.13. Primanja zaposlenih***Porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada***

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Preduzeće je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Preduzeće je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Otpremnine

U skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom, Preduzeće ima obavezu da zaposlenom isplati otpremninu prilikom odlaska u penziju u iznosu tri prosečne zarade zaposlenog u momentu isplate u bruto iznosu s tim da tako isplaćena otpremnina ne može biti manja od tri prosečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republikčkog organa za poslove statistike. Preduzeće je izvršilo procenu sadašnje vrednosti ove obaveze i utvrdilo da aktuarski dobiti i gubici nemaju značajan uticaj na finansijske izveštaje pa je utvrđena rezervisanja iskazalo u okviru bilansa uspeha u skladu sa MRS 19 – primanja zaposlenih i usvojenim Pravilnikom o rezervisanjima za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih.

Jubilarne nagrade

Preduzeće je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20 i 30 godina neprekidnog rada u Preduzeću. Jubilarna nagrada se utvrđuje na osnovu iznosa prosečne mesečne zarade u Preduzeću, ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate, i to u rasponu od 100% do 200% osnovne zarade.

3.14. Prihodi i rashodi

Prihodi od prodaje robe, proizvoda i izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha pod uslovom da su svi rizici i koristi prešli na kupca. Prihodi od prodaje se evidentiraju u momentu isporuke robe i proizvoda ili izvršenja usluge. Prihodi se iskazuju po fakturnoj vrednosti, umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

U poslovnoj godni se priznaju svi prihodi i rashodi koji se odnose na poslovnu godinu bez obzira na datum njihove naplate odnosno isplate.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE (paragraf 125 MRS 1 – Prezentacija finansijskih izveštaja)

Sastavljanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Preduzeća da vrši procene i utvrđuje pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtevaju vršenje procene i donošenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

4.1. Korisni vek nekretnina, postrojenja i opreme

Preduzeće procenjuje preostali korisni vek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procena korisnog veka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenom tehnološkom napretku i promenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procena razlikuje od prethodnih procena, promene u poslovnim knjigama Preduzeća se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“. Ove procene mogu da imaju značajne efekte na knjigovodstvenu vrednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

4.2. Umanjenje vrednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Preduzeće vrši pregled knjigovodstvene vrednosti materijalne i nematerijalne imovine i procenjuje da li postoje indikacije za umanjeње vrednosti nekog sredstva. Prilikom procenjivanja umanjeња vrednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promene u dodeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrednost odnosne imovine.

4.3. Ispravka vrednosti potraživanja

Ispravka vrednosti sumnjivih i spornih potraživanja je izvršena na osnovu procenjenih gubitaka usled nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze u roku koji prelazi rok tolerancije naplativosti potraživanja. Procena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promene u uslovima poslovanja, delatnosti ili okolnostima vezanim za određene kupce mogu da imaju za posledicu korekciju ispravke vrednosti sumnjivih i spornih potraživanja obelodanjene u priloženim finansijskim izveštajima.

4.4. Ispravka vrednosti zastarelih zaliha i zaliha sa usporenim obrtom

Preduzeće vrši ispravku vrednosti zastarelih zaliha kao i zaliha sa usporenim obrtom. Pored toga, određene zalihe Preduzeća vrednovane su po njihovoj neto ostvarivoj vrednosti. Procena neto ostvarive vrednosti zaliha izvršena je na osnovu najpouzdanijih raspoloživih dokaza u vreme vršenja procene. Ova procena uzima u obzir očekivano kretanje cena i troškova u periodu nakon datuma bilansa stanja i njena realnost zavisi od budućih događaja koji treba da potvrde uslove koji su postojali na dan bilansa stanja.

4.5. Sudski sporovi

Prilikom odmeravanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Preduzeća donosi određene procene. Ove procene su neophodne radi utvrđivanja verovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudsko poravnanje. Usled inherentne neizvesnosti u postupku procenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procenom. Zbog toga se procene koriguju kada Preduzeće dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savetnika. Izmene procena mogu da u značajnoj meri utiču na buduće poslovne rezultate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

5. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Ostala nemate. ulaganja	Ukupno
Nabavna bruto vrednost na početku godine	7,002	7,002
Nabavna bruto vrednost na kraju godine	7,002	7,002
Kumulirana ispravka na početku godine	6,708	6,708
Povećanje:	213	213
Amortizacija u toku godine	213	213
Stanje ispravke na kraju godine	6,921	6,921
Neto sadašnja vrednost 31.12.2019. godine	81	81
Neto sadašnja vrednost 31.12.2018. godine	294	294

U 2019. nije bilo povećanja nematerijalnih ulaganja.
 Amortizacija po stopi 25% obačunata je i iskazana na rashodu.

6. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	u hiljadama dinara				
	Zemljište	Građev. objekti	Postro. i oprema	NPO. u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost na početku godine	463	409,282	558,206	2,449	970,400
Povećanje:	0	0	0	0	0
Nabavka, aktiviranje i prenos	0	0	2,861	10,320	13,181
Smanjenje:	0	0	0	0	0
Prodaja u toku godine	0	0	0	0	0
Aktiviranja u toku godine	0	0	0	3,124	3,124
Nabavna vrednost na kraju godine	463	409,282	561,067	9,645	980,457
Kumulirana ispravka na početku godine	0	154,279	354,039	0	508,318
Povećanje:	0	0	0	0	0
Amortizacija	0	11,296	34,170	0	45,466
Smanjenje:	0	0	0	0	0
Prodaja u toku godine	0	0	0	0	0
Stanje na kraju godine	0	165,575	388,209	0	553,784
Neto sadašnja vrednost:					
31.12.2019. godine	463	243,707	172,858	9,645	426,673
Neto sadašnja vrednost:					
31.12.2018. godine	463	255,004	204,167	2,449	499,868

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

Zemljište i građevinski objekti su u vlasništvu Preduzeća. Preduzeće se računovodstvenim politikama opredelilo da nekretnine, postrojenja i opremu vrednuje po nabavnoj vrednosti. Amortizacija je obračunata i evidentirana na rashodima.

Nabavka NPO

Naziv	Nabavna vrednost u 000
1. Podstanice	1,376
2. Komunikaciona mreža	1,395
3. Računar sa pratećom opremom	90
Ukupno	2,861

Nekretnine u pripremi

Naziv	Nabavna vrednost u 000
1. Kotlarnica Zelena gora	14
2. Gasni kontejner Hig. zavod	8,994
3. Dimnjak Centralna toplana	637
Ukupno	9,645

7. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

u hiljadama dinara

Ime pravnog lica u čijem kapitalu je učešće	Vlasnički udeo (%)	Valuta	Bruto iznos	Ispr. vred.	Neto iznos
Poslovovno udruženje Toplana Srbije		RSD	32		32
a) Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju			32		32
Stambeni krediti – radnici Toplane		RSD	400	0	400
b) Ostali dugoročni finansijski plasmani			400		400
Ukupno dugoročni finansijski plasmani (a do i)			432		432

8. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
Odložene poreska sredstva po osnovu (a)	12,874	11,140
a) razlike između knjigovodstvene vrednosti imovine i njene poreske osnovice	12,874	11,140

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

9. ZALIHE

u hiljadama dinara
 31. decembra 2019.

1. Materijal i sitan inventar i alat na zalihi

21,570

Zalihe bez izlaza u poslednjih 365 dana – ukupno (1 do 5)

21,570

Zalihe materijala, sitnog inventara i alata se vrednuju po stvarnim nabavnim cenama. Zalihe su usaglašene sa godišnjim popisom.

Prema proceni Društva vrednost zaliha materijala bez izlaza u toku 2019. godine je realna, jer se zalihe odnose na materijal koji je nabavljen u okviru programa rehabilitacije sistema daljinskog grejanja.

Starosna struktura plaćenih avansa za zalihe i usluge

u hiljadama dinara

Starost plaćenih avansa za zalihe i usluge u danima	Do 365 dana	Preko godinu dana	Ukupno
Plaćeni avansi, bruto	75,584	93	75,677
Ispravka vrednosti	0	93	93
Plaćeni avansi, neto	75,584	0	75,584

10. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

u hiljadama dinara

Opis	Kupci u zemlji	Ukupno
1	6	9
Bruto potraživanje na početku godine	224,081	224,081
Bruto potraživanje na kraju godine	207,374	207,374
Ispravka vrednosti na početku godine	142,397	142,397
Smanjenje ispravke vrednosti u toku godine po osnovu direktnog otpisa	3,763	3,763
Smanjenje ispravke vrednosti u toku godine po osnovu naplate	5,963	5,963
Povećanje ispravke vrednosti u toku godine	396	
Ispravka vrednosti na kraju godine	133,067	133,067
NETO STANJE		
31.12.2019. godine	74,307	74,307
31.12.2018. godine	81,684	81,684

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

u hiljadama dinara

Starost potraživanja u danima	Potraživanja do 365 dana starosti	Potraživanja starija od godinu dana	Ukupno (2+3)
1	2	3	4
Kupci u zemlji (bruto)	74,307	133,067	207,374
Ispravka vrednosti	0	133,067	133,067
Neto potraživanja	74,307	0	74,307

Na dospela nenaplaćena potraživanja Preduzeće vrši obračun zatezne kamate. Naplata potraživanja nije obezbeđena teretom na imovini dužnika, menicama i bankarskim garancijama.

Prema računovodstvenim politikama Preduzeće vrši obezvređenje kratkoročnih potraživanja čiji je rok za naplatu duži od 60 dana od dana dospeća.

U 2019. godini izvršena je naplata indirektno obezvređenih potraživanja od kupaca u zemlji u iznosu od 5,963 hiljada dinara. Preduzeće je naplaćena potraživanja od kupaca u zemlji evidentiralo u korist ostalih prihoda.

Na osnovu Odluke Nadzornog odbora Preduzeća izvršeno je isknjižavanje ranije otpisanih potraživanja u iznosu 3,763 hiljada dinara od Preduzeća u stečaju čiji su postupci okončani po odluci suda.

U skladu sa članom 18 Zakona o računovodstvu potraživanja su usaglašena sa kupcima.

11. DRUGA POTRAŽIVANJA

u hiljadama dinara

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Potraživanja od zaposlenih	15	15
UKUPNO	15	15

Druga potraživanja su potraživanja od zaposlenih blagajnica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

12. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

u hiljadama dinara

Opis	Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	Ukupno
1	4	7
Bruto stanje na početku godine	3,212	3,212
Bruto stanje na kraju godine	3,065	3,065
Ispravka vrednosti na početku godine	287	287
Ispravka vrednosti na kraju godine	0	0
NETO STANJE		
31.12.2019. godine	3,065	3,065
31.12.2018. godine	2,925	2,925

DUŽNIK	DATUM ZADUŽENJA	DATUM DOSPEĆA	VALUTA	BRUTO IZNOS	ISPRAVKA	NETO IZNOS
Radnici Toplane	11/2019	05/2020	RSD	2,925	0	2,925
Ukupno				2,925	0	2,925

Na osnovu odluke Nadzornog Odbora izvršeno je isknjižavanje zajmova datih FVK i KK Sloga koji su teretili troškove kroz ispravku finansijskih plasmana.

13. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

u hiljadama dinara

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Gotovinski ekvivalenti u dinarima	116	755
2. Dinarski poslovni račun	17,070	13,006
3. Dinarska blagajna	44	83
4. Devizni poslovni račun	26	7
UKUPNO	17,256	13,851

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

14. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Unapred plaćeni troškovi	45	0
2. Potraživanja za nefakturisani prihod	0	0
3. Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza	0	0
4. Ostala aktivna vremenska razgraničenja	0	0
UKUPNO (1 do 4)	45	0

15. KAPITAL

Ne osnovu Odluke Upravnog odbora od 30.01.2013. Preduzeće je uskladilo vrednost upisanog kapitala sa kapitalom iskazanim u poslovnim knjigama. Po rešenju Agencije za privredne registre upisan osnovni kapital iznosi 248.750.938,74 dinara. Osnovni kapital Preduzeća iskazan na dan 31.12.2019. godine iznosi 248,751 hiljadu dinara. Ostali kapital u iznosu od 2,276 hiljade dinara odnosi se na fond zajedničke potrošnje za potrebe stanovanja koji je reklasifikovan pri prvoj primeni MSFI sa vanposlovne pasive.

Struktura osnovnog kapitala Preduzeća data je u sledećoj tabeli:

(u 000)

Struktura kapitala:	31.12.2019.	31.12.2018.
1. Državni kapital	248,751	248,751
2. Ostali Osnovni kapital	2,276	2,276
I Svega osnovni (1 + 2)	251,027	251,027
3. Rev. rezerve	2,485	2,485
II Svega rev. Rezerve (3)	2,485	2,485
4. Neraspoređena dobit ranijih godina	0	0
5. Neraspoređena dobit tekuće godine	6,902	6,704
III Svega neraspoređena dobit (4 + 5)	6,902	6,704
6. Gubitak ranijih godina	36,589	43,293
IV Svega gubitak (6)	36,589	43,293
KAPITAL (I + II + III - IV)	223,825	216,923

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

16. DUGOROČNA REZERVISANJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenim u početnom bilansu	4,395	3,876
2. Rezervisanja u toku godine	383	519
3. Iskorišćena rezervisanja u toku godine	0	0
4. Ukinuta rezervisanja u korist prihoda	0	0
I Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenima na kraju godine (1+2-3-4)	4,778	4,395
DUGOROČNA REZERVISANJA	4,778	4,395

U skladu sa Zakonom o radu Preduzeće ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od dve prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju. Preduzeće je izvršilo procenu sadašnje vrednosti ove obaveze i s tim u vezi je evidentiralo rezervisanja po tom osnovu u finansijskom izveštaju na dan 31.12.2019. godine.

Preduzeće je procenilo da eventualni aktuarski dobici i gubici po osnovu ovih rezervisanja nisu materijalno značajni za poštenu prezentaciju finansijskih izveštaja i iz tog razloga nije ih posebno iskazala u izveštaju o ostalom rezultatu.

Preduzeće je prvi put 2017. godine utvrdilo dugoročna rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju i proknjižilo na teret gubitka ranijih godina.

17. DUGOROČNE OBAVEZE

u hiljadama dinara							
Kreditor	Rok otplate	Početak otplate	Obezbe đenje	Kamatna stopa	Valuta u kojoj je kredit uzet	Iznos u stranoj valuti	Iznos hiljada dinara
1	2	3	4	5	6	7	8
MSF KfW3	13	12/2010	Garanci je	2%	EUR	231,730	27,250
MSF KfW4	8	12/2015	Granaci je	2.5%	EUR	168,468	19,810
1) Dugoročni krediti i zajmovi u inostranstvu						400,198	47,060
UKUPNO DUGOROČNE OBAVEZE						400,198	47,060

U skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu dugoročne obaveze su usaglašene sa kreditorima.

Preduzeće je deo obaveza po dugoročnim kreditima koji dospevaju do godinu dana od dana bilansa reklasifikovalo na kratkoročne obaveze. Preduzeće je obaveze po dugoročnim kreditima obračunalo u dinarskoj protiv vrednosti prema srednjem kursu NBS na dan 31.12.2019. godine.

Pozitivni efekti promene deviznog kursa na dan bilansa iskazani su u okviru finansijskih prihoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

18. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

u hiljadama dinara

Kreditor	Rok otplate	Početak otplate	Obezbe đenje	Kamatna stopa	Valuta u kojoj je kredit uzet	Iznos u stranoj valuti	Iznos hiljada dinara
1	2	3	4	5	6	7	8
Banka Intesa	12 meseći	06/2020	Menice	3,85%	RSD		160,000
Banka Intesa	12 meseći	05/2019	Menice	3,5%	RSD		53,333
Halk Banka	12 meseći	02/2019	Menice	3,95%	RSD		5,000
1) Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji							218,333
MSF KfW3	13	12/2010	garanci je	2%	EUR	471,550	55,451
MSF KfW4	8	12/2015	garanci je	2,5%	EUR	81,631	9,599
2) Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu						553,181	65,050
AIK banka - minus	12 meseći		Menice	4,5%	RSD		30,000
Obaveze po osnovu zajma	12/2019				RSD		394
3) Ostale kratkoročne finansijske obaveze							30,394
UKUPNO KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE						553,181	313,777

Preduzeće je kratkoročne finansijske obaveze i inostranstvu prikazalo po srednjem kursu NBS na dan bilansa.

Preduzeće je usaglasilo kratkoročne finansijske obaveze da dan bilansa sa kreditorima.

19. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Primljeni avansi	0	31
2. Dobavljači u zemlji	7,902	15,210
Ukupno	7,902	15,241

Na osnovu izvoda otvorenih stavki i sprovedene nezavisne potvrde salda sa dobavljačima prikupili smo zadovoljavajuće revizorske dokaze o usaglašenosti obaveza iz poslovanja u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

20. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Neto obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	2,366	2,143
2. Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	995	913
3. Obaveze za porez i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	559	505
4. Ostale obaveze	315	591
OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	4,235	4,152

Obaveze za zarade i naknade zarada odnose se na neisplaćene zarade za decembar 2019. godine.

Ostale obaveze odnose se na obaveze za poseban porez na zarade po uredbi Vlade RS.

21. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DORPINOSE I DRUGE DAŽBINE

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
2+1. Obaveze za porez iz rezultata	744	2,404
OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DORPINOSE I DRUGE DAŽBINE	744	2,404

Usaglašavanje dobitka pre oporezivanja i poreske osnovice (obaveze za porez iz rezultata)

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
Dobitak pre oporezivanja	8,116	7,879
Korekcija za privremene razlike:		
- računovodstvena i poreska amortizacija	11,498	8,146
- kamate	1	
- ostale razlike	34	
- obaveze po osnovu javnih prihoda		
Poreski gubitak		
Poreska osnovica	19,650	16,025
Obračunati porez (po stopi od 15%)		
Umanjenja po osnovu poreskih kredita	2,947	2,404
Tekući porez na dobitak	2,947	2,404

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

22. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Odloženi prihodi i primljene donacije	51,689	56,807
2. Ostala pasivna vremenska razgraničenja	9,858	11,134
PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (1 do 2)	61,547	67,941

Preduzeće u okviru primljenih donacija evidentiralo je preostali iznos od 51,689 hiljada dinara na osnovu donacija primljenih od:

Direkcija za izgradnju Kraljevo za rekonstrukciju toplovoda iznos od 7,476 hiljada dinara.

Grunfos Srbija za nabavku pumpi iznos od 26 hiljada dinara.

Alfaco inženjering za rekonstrukciju kotlarnice NK iznos od 5,946 hiljada dinara.

KfW za rekonstrukciju i modernizaciju toplovoda i opreme iznos od 34,457 hiljada dinara.

Ministarstvo rudarstva i energetike za nabavku kalorimetara iznos od 3,784 hiljada dinara.

Preduzeće odložene prihode na osnovu donacije ukida u korist prihoda u visini troškova amortizacije sredstava pribavljenih iz donacije.

U 2019. godini izvršeno je ukidanje odloženih prihoda po osnovu uslovljenih donacija za obračunatu amortizaciju u iznosu 5,118 hiljada dinara.

23. DRUGI POSLOVNI PRIHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
. Ostali poslovni prihodi	2,694	2,720
DRUGI POSLOVNI PRIHODI (1)	2,694	2,720

Ostali poslovni prihodi u iznosu od 2,694 hiljada dinara odnose se na prihod od zaduženja taksi za tužene kupce.

24. TROŠKOVI MATERIJALA

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Troškovi materijala za izradu	7,387	7,687
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	406	650
3. Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	742	980
TROŠKOVI MATERIJALA (1 do 3)	8,535	9,317

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

25. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Troškovi zarada i naknada (bruto)	71,680	65,974
2. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade na teret poslodavca	12,257	11,768
3. Troškovi naknada po ugovoru o delu	27	35
4. Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	2,249	1,889
5. Troškovi naknada direktoru odnosno članovima organima upravljanja i nadzora	1,592	1,304
6. Ostali lični rashodi i naknade	7,351	8,276
TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (1 do 6)	95,156	89,246

Ostali lični rashodi i naknade odnose se na otpremnine, jubilarne nagrade, pomoć zaposlenim, stipendije i iznose 7,351 hiljada dinara.

Dnevnice i troškovi na službenom putu i prevoz radnika iznose 2,152 hiljade dinara.

26. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Troškovi transportnih usluga	2,628	1,872
2. Troškovi usluga održavanja	12,017	9,885
3. Troškovi zakupnina	659	626
4. Troškovi sajмова		976
5. Troškovi reklame i propagande	821	797
6. Troškovi istraživanja		283
7. Troškovi ostalih usluga	4,731	3,151
TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA (1 do 7)	20,856	17,590

Troškovi ostalih usluga odnose se na troškove komunalnih usluga, telefona, registracije vozila, putarina i grejanje toplane.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

27. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Troškovi neproizvodnih usluga	4,705	5,686
2. Troškovi reprezentacije	585	562
3. Troškovi premije osiguranja	1,584	1,426
4. Troškovi platnog prometa	945	964
5. Troškovi članarina	598	682
6. Troškovi poreza	810	873
7. Ostali nematerijalni troškovi	6,554	9,652
NEMATERIJALNI TROŠKOVI	15,781	19,845

Ostali nematerijalni troškovi najvećim delom se odnose na sudkse i takse plaćene izvršiteljima i poseban porez na zarade.

**28. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE
 ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA**

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	6,380	38,976
PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE	6,380	38,976

**29. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE
 ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA**

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Obezvredenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	396	0
RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE (1)	396	0

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

30. OSTALI PRIHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme		316
2. Dobici od prodaje materijala	21	90
3. Prihodi od smanjenja obaveza		379
4. Ostali nepomenuti prihodi	467	334
OSTALI PRIHODI (1 do 10)	488	1,119

Ostali nepomenuti prihodi odnose se na prihode od naplate štete.

31. OSTALI RASHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nemater. imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	263	129
2. Manjkovi	2	1
3. Ostali nepomenuti rashodi	9	2
4. Rashodi po osnovu rashod.zaliha	761	
OSTALI RASHODI	1,035	132

32. ZNAČAJNI DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

»Dana 11.marta 2020. godine Svetska zdravstvena organizacija je proglasila pandemiju usled širenja korona virusa COVID -19 u celom svetu. Dana 15.marta 2020.godine a na osnovu člana 200.stav 5 Ustava Republike Srbije, Predsednik Republike Srbije, Predsednik Narodne Skupštine i Predsednik Vlade doneli su Odluku o proglašenju vanrednog stanja u Republici Srbiji (Službeni Glasnik RS broj 29/2020 od 15.03.2020.godine) a u cilju sprečavanja, suzbijanja i gašenja epidemije COVID-19 na teritoriji Republike Srbije.

Širenje COVID-19 prouzrokuje poremećaje u snabdevanju i utiče na proizvodnju i prodaju velikog broja industrija. Koliki uticaj će posledice COVID-19 imati na poslovanje i finansijske pokazatelje našeg Preduzeća će zavisiti od daljeg razvoja situacije, uključujući i od trajanja i rasprostranjenosti pandemije, i uticaja na naše kupce, zaposlene i dobavljače, a što je

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2019. godine

neizvesno i ne može da se predvidi. Naime, u ovom momentu, neizvesno je do kojeg obima COVID-19 može imati uticaj na naše finansijsko stanje ili rezultate poslovanja.“

33. POTENCIJALNA SREDSTVA I OBAVEZE

Sudski sporovi

Preduzeće sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine nema sudske sporove u kojima se javlja kao tuženi.

Preduzeće sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine vodi više sudskih sporova u kojima se javlja kao tužilac za korisnike grejanja poslovnog i stambenog prostora.

Vrednost sporova u 2019. godini koje preduzeće vodi protiv fizičkih i pravnih lica korisnika grejanja za poslovni prostor iznosi 502.508,00 dinara.

Vrednost sporova u 2019. godini koje preduzeće vodi protiv fizičkih lica korisnika stambenog prostora iznosi 7,232 hiljada dinara, a tuženo je 98 korisnika.

Rukovodstvo Preduzeća ne očekuje gubitke u narednom periodu po osnovu ovih sudskih sporova i shodno tome nije izvršilo rezervisanje za potencijalne gubitke po sudskim sporovima.

Data jemstva i garancije

Potencijalne obaveze Preduzeća na dan 31. Decembar 2019. godine po osnovu datim jemstava i garancija nema.

34. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Ciljevi upravljanja rizicima finansijskih instrumenata

Poslovanje Preduzeća je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišnom riziku, finansijskom riziku (deviznom i kamatnom), kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbegavaju umanjenjem izloženosti Preduzeća ovim rizicima.

Preduzeće ne koristi nikakve finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u Republici Srbiji.

Tržišni rizik

Preduzeće je osetljivo na prisustvo sistemskih rizika koji podrazumevaju rizike ekonomskog okruženja u okviru države, privredne grane i sl. na koje Preduzeće ne može da utiče: inflacija,

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2019. godine

promena poreskih propisa, carinskih propisa, limitiranje kamatnih stopa, privrednog okruženja, konkurencije, sirovinske baze i sl.

Ukoliko postoje nesistemske rizici, oni se identifikuju kroz uspešnost poslovanja uprave Preduzeća.

Finansijski rizik

U svom poslovanju Preduzeće je izloženo finansijskim rizicima koji se javlja kao devizni rizik i rizik od promene kamatnih stopa. Zadatak upravljanja tržišnim rizicima jeste da se upravlja i kontroliše izloženost tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih pokazatelja, uz optimizaciju prinosa Preduzeća.

Devizni rizik

Izloženost Preduzeća deviznom riziku se odnosi na ostale dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente, dugoročne kredite, ostale dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze i obaveze iz poslovanja nominirane u stranoj valuti.

Knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza Preduzeća u stranim valutama na dan izveštavanja je sledeća:

	Imovina		Obaveze	
	2018	2018	2019	2018
EUR	26		360,837	391,249
	26		360,837	391,249

Na osnovu obelodanjene strukture imovine i obaveza u stranim valutama evidentno je da je Preduzeće osetljivo na promene deviznog kursa EUR.

Osetljivost Preduzeća na apresijaciju i depresijaciju RSD za 10% u odnosu na pomenute strane valute, predstavlja procenu rukovodstva Društva u pogledu mogućih promena kursa RSD u odnosu na EUR .

	2019		2018	
	10%	-10%	10%	-10%
EUR,	(36,081)	36,081	(39,125)	39,125
	(36,081)	36,081	(39,125)	39,125

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2019. godine

Kamatni rizik

Društvo je izloženo riziku promene kamatnih stopa na plasmanima i obavezama kod kojih su kamatne stope varijabilne. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta i Društvo nema na raspolaganju instrumente kojima bi ublažilo njegov uticaj.

Struktura plasmana i obaveza na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine sa stanovišta izloženosti kamatnom riziku data je u sledećem pregledu:

	u hiljadama dinara	
Finansijska sredstva		
<i>Nekamatnosna</i>	170,659	167,373
Kamatnosna (fiksna kamatna stopa)	-	-
Kamatnosna (varijabilna kamatna stopa)	-	-
	170,659	167,373
Finansijske obaveze		
<i>Nekamatnosne</i>	12,137	19,363
Kamatnosne (fiksna kamatna stopa)	360,837	391,249
Kamatnosne (varijabilna kamatna stopa)	-	-
	372,974	410,612

Naredna tabela prikazuje analizu osetljivosti neto dobitka za tekuću poslovnu 2019. godinu na realno moguće promene u kamatnim stopama za 1% (2018. godine - 1%), počev od 1. januara. Povećanje odnosno smanjenje od 1% predstavlja realno moguću promenu kamatnih stopa, imajući u vidu postojeće tržišne uslove. Ova analiza primenjena je na finansijske instrumente Društva koji su postojali na dan bilansa stanja i pretpostavlja da su sve ostale varijable nepromenjene.

	2019		u hiljadama dinara		
	1%	-1%	2018	1%	-1%
Finansijska sredstva	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-

Kreditni rizik

Društvo je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne i kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja i date garancije i jemstva trećim licima.

U Republici Srbiji ne postoje specijalizovane rejting agencije koje vrše nezavisnu klasifikaciju i rangiranje privrednih društava. Usled toga, Društvo je prinuđeno da koristi ostale javno dostupne finansijske informacije (npr. podatke o bonitetu koje pruža Agencija za

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2019. godine

privredne registre) i interne istorijske podatke o saradnji sa određenim poslovnim partnerom u cilju određivanja njegovog boniteta. Na osnovu boniteta kupca, utvrđuje se iznos njegove maksimalne kreditne izloženosti, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane rukovodstva Društva. Iznos maksimalne kreditne izloženosti revidira se najmanje jednom godišnje.

U slučaju povećanja iznosa dospelih potraživanja i shodno tome povećane izloženosti kreditnom riziku, Društvo primenjuje mehanizme predviđene poslovnom politikom.

Izloženost Društva kreditnom riziku ograničena je uglavnom na potraživanja od kupaca na dan bilansa.

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbeđuje da Društvo u svakom trenutku mora da ispunjava sve svoje dospеле obaveze. Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa priliva finansijskih sredstava i dospeća obaveza.

Ročnost dospeća finansijskih obaveza Društva data je u sledećoj tabeli:

	u hiljadama dinara			
2019. godina	do 1 godine	od 1 do 2 godine	od 2 do 5 godina	Ukupno
Dugoročni krediti		-	47,060	47,060
Obaveze iz poslovanja	7,902	-	-	7,902
Krat. finan. obaveze	313,777	-	-	313,777
Ostale krat. obaveze	4,235	-	-	4,235
	325,914	-	47,060	372,974
2018. godina	do 1 godine	od 1 do 2 godine	od 2 do 5 godina	Ukupno
Dugoročni krediti		-	92,591	92,591
Obaveze iz poslovanja	15,211	-	-	15,211
Krat. finan. obaveze	298,658	-	-	298,658
Ostale krat. obaveze	4,152	-	-	4,152
	318,021	-	92,591	410,612

Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim novčanim tokovima na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti obavezno da takve obaveze namiri (aktuelni anuitetni plan).

INDIKATORI OPŠTE LIKVIDNOSTI

	2019. godina	2018. godina
1 OBRтна IMOVINA / KRATKOROČNE OBAVEZE	0.58	0.59

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

INDIKATORI UBRZANE LIKVIDNOST

2	OBRTNA IMOVINA BEZ ZALIHA / KRATKOROČNE OBAVEZE	0.26	0.29
---	--	------	------

INDIKATORI TRENUTNE LIKVIDNOSTI

3	GOTOVINA I GOT. EKVIVALENTI/ DOSPELE KRATKOROČNE OBAVEZE	0.04	0.04
---	---	------	------

35. UPRAVLJANJE RIZIKOM KAPITALA

U postupku upravljanja kapitalnim rizikom, rukovodstvo Društva ima za cilj očuvanje mogućnosti da posluje po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose

vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala. Rukovodstvo Društva pregleda strukturu odnosa dugova i kapitala na godišnjoj osnovi.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti. Ovaj pokazatelj izračunava se kao odnos neto obaveza (zaduženosti) i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze (kratkoročne i dugoročne) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Pokazatelji zaduženosti na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine su bili sledeći:

		u hiljadama dinara
1. Ukupne obaveze (dugoročne i kratkoročne)	435,265	480,988
2. Ukupan sopstveni kapital	223,825	216,923
Pokazatelj zaduženosti (koeficijent 1/2)	1,945	2,217

Koeficijent/stopa zaduženosti je iznad 1, prisutan je rizik zaduženosti jer su ukupne obaveze veće od ukupnog sopstvenog kapitala kao garatne supstance poveriocima. Koeficijent/stopa pokazuje pozitivan trend u odnosu na prethodnu godinu.

36. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

37. NAČELO STALNOSTI POSLOVANJA

Finansijski izveštaji su sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja (načelo uzročnosti) i načelu stalnosti poslovanja.

Prema načelu nastanka poslovnog događaja učinci poslovnih promena i drugih događaja se priznaju u momentu nastanka (a ne kada se gotovina ili njen ekvivalent primi ili isplati). Finansijski izveštaji sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja (osim Izveštaja o tokovima gotovine) pružaju informacije ne samo o poslovnim promenama iz prethodnog perioda, koje uključuju isplatu i prijem gotovine, već takođe i o obavezama za isplatu gotovine u budućem periodu i o resursima koji predstavljaju gotovinu koja će biti primljena u budućem periodu.

Preduzeće poslednje tri godine iskazuje dobitak u poslovanju. Na dan bilansa iskazana je neto dobit u iznosu od 6,902 hiljade dinara (2018.godine 6,704 hiljade dinara, 2017. Godine 15,184 hiljade dinara). Ukupna obrtna sredstva su iznosila 115,599 hiljada dinara (2018. godine 124,108 hiljada dinara, 2017. godine 93,727 hiljada dinara). Preduzeće ima negativan neto obrtni fond u iznosu od 151.523 hiljada dinara (2018. godine 148,928 hiljade dinara, 2017. godine 142,236 hiljada dinara), to ukazuje da je stalna imovina delom finansirana iz kratkoročnih izvora finansiranja. Koeficijent finansijske stabilnosti je 1,99 (2018. godine 1,84) što znači da je dugoročno vezana imovina veća od trajnog i dugoročnog kapitala za 272.606 hiljade dinara, što otežava održavanje likvidnosti. Preduzeće posluje sa nedostatkom trajnog kapitala i obrtnih sredstava.

Pri primeni načela stalnosti poslovanja Preduzeće je uzelo u obzir sledeće: Preduzeće je u planovima za sledeću godinu predvidelo da će ostvariti bolje rezultate kroz proces reorganizacije, efikasnije naplate potraživanja i smanjenje troškova. Očekuje se da osnivač preduzeća Grad Kraljevo, u okviru svojih mogućnosti nastavi da obezbeđuje Preduzeću materijalne, tehničke i druge uslove za nesmetano vršenje delatnosti, prati uslove rada, preduzima mere na unapređenju delatnosti kao i na otklanjanju okolnosti koje mogu da utiču na vršenje delatnosti.

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno finansijski izveštaji sastavljeni su pod pretpostavkom da će Preduzeće da posluje u neograničenom vremenskom periodu i da će da nastavi sa poslovanjem i u doglednoj budućnosti.

Kraljevo, 31.03.2020. god.

Odgovorno lice za sastavljanje fin. izveštaja:

Odgovorno lice/zastupnik

M.P.
